

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Vår ovän bakterien

Eva Gustafsson Länsstadschef ÖLL
Inga Zetterqvist Hygiensjuksköterska ÖLL

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Den friska koloniserade människan

HUD Staph. aureus
Epidermidis KNS
Corynebakterier
Propionebacterium

PERINEUM
Ljumske
Staph aureus
Anearober
laktobaciller (HSB)

NÄSA
Staph aureus

NPH Sterilt
BARN
Pneumokock
Hemofillus
Moraxella

MUNHÅLAN
Alfastreptokocker
Neisseria Fusobakterier
Laktobaciller

TARM Anaerober
E coli Enterobakter Klebsiella
Lakto

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Vårdrelaterad infektion

- Infektion som uppstår till följd av en sjukvårdskontakt
- Sluten vård eller öppen vård
- Endogen eller exogen smitta
- Patient och personal

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Vanligaste vårdrelaterade infektionerna

- Urinvägsinfektioner
- Pneumonier
- Postoperativa sårinfektioner
- Bakteriemier

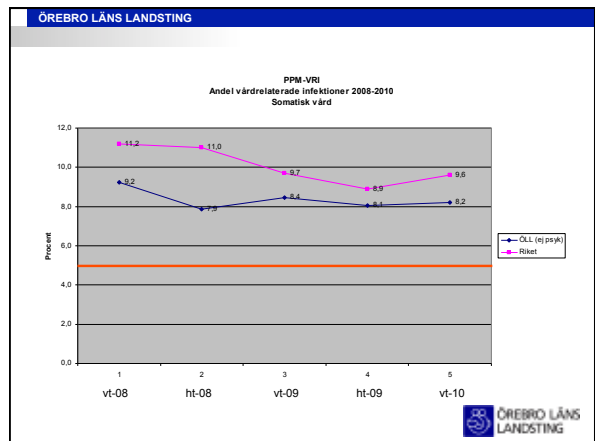
ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Vanligaste mikroorganismer vid VRI

- E-coli
- Staphylococcus aureus
- Koagulasnegativa stafylokocker
- Enterokocker
- Pseudomonas aeruginosa

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Vårdhygien

- Förhindra uppkomsten av vårdrelaterade infektioner
- Förebygga smittspridning
- Patientsäkerhet

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Smittsam bakterie fortsätter spridas

April 2010
Alla barnoperationer har ställts in - Stopp för nya patienter

DN.se
Nyfödda avled av resistent bakterie på KS
Publicerat 2010-02-20 17:35

DN.se
Resistenta bakterier hot mot folkhälsan
Publicerat 2010-02-21 12:02

Måndag 11 januari 2010

SvD
Resistenta bakterier dödar 25 000 per år
Publicerat 11 januari 2010, 07:02

Mer än 25000, men troligtvis flera hundra tusen människor dör varje år i Europa på grund av en allt mer utbredd antibiotikaresistens. Den drabbar främst röntgt och kem-, mullriga äldre, personer som genomgått stora operationer och cancerpatienter. Men det kommer bli ännu värre så länge nya botemedel forskats fram.

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

http://www.strama.se/dyn/267_.html

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Dagens och morgondagens resistensproblematik

- en av sjukvårdens stora utmaningar

MRSA

Clostridium difficile

ESBL- producerande gramnegativa bakt

Tuberkulos

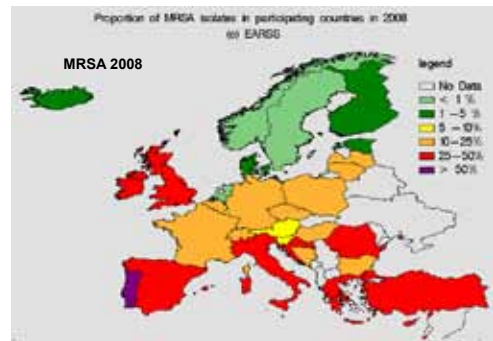
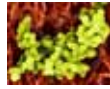
VRE

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

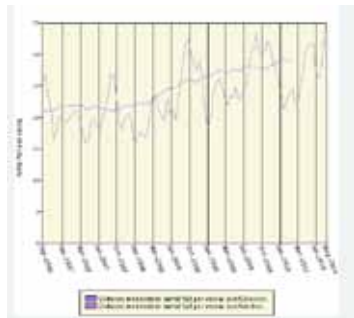
MRSA

Meticillin Resistentia Stafylokokk Aureus

- Hudbakterie
- Sår/hudinfektion, pneumoni
- Bärarskap - näsa, svalg, ljumske
- Ökar i samhället

MRSA – Trend Sverige

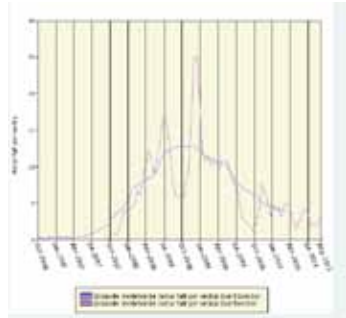
VRE

Vancomycinresistentia enterokocker

- Tarmbakterie
- UVI, sårinfektioner
- Överlever på ytor flera månader
- Större utbrott Huddinge, Halland, Västerås

VRE- Trend Sverige

ESBL- producerande gramnegativa bakt

Extended Spectrum BetaLactamas

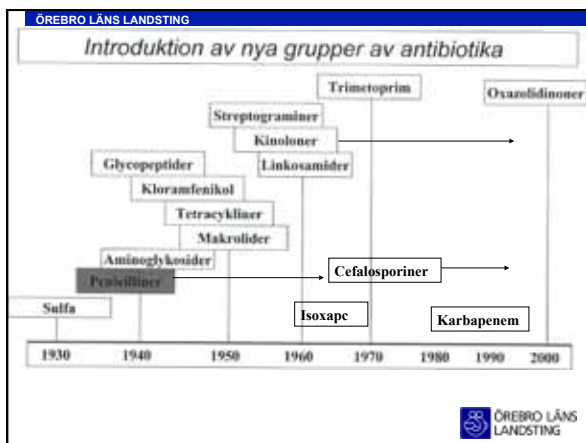
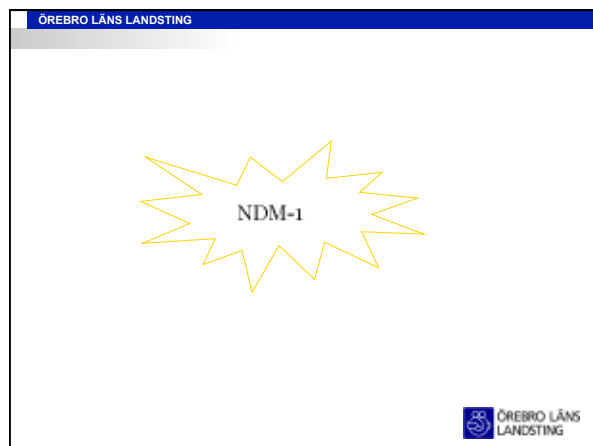
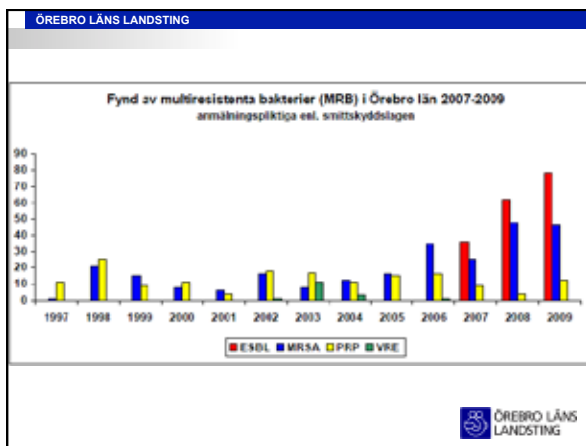
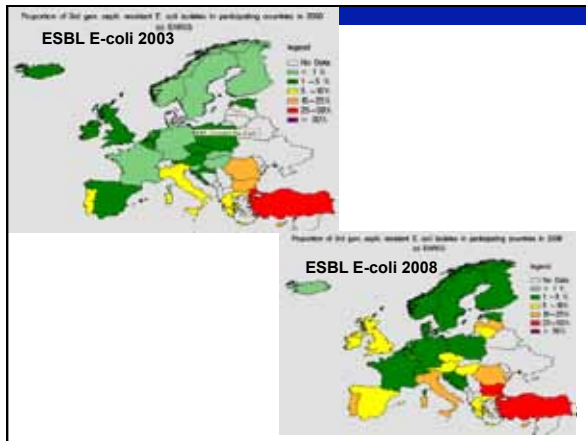
- Tarmbakterie
- UVI, sårinfektioner
- Utbrott Uppsala
- Ökande problematik

Klebsiella

E-coli

- ÖREBRO LÄNS LANDSTING
- ### Konsekvenser av resistensutvecklingen
- ✓ Misslyckad antibiotikabehandling
  - ✓ Längre behandlingstider
  - ✓ Längre vårdtider
  - ✓ Ökad mortalitet
  - ✓ Medicinska behandlingar ifrågasätts
  - ✓ Verksamheter tvingas upphöra
  - ✓ Påverkar konkurrensförutsättningarna
- ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Hopplöst!?

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Vad kan/ska vi göra?

- Antibiotika**
Restriktiv användning
Nya antibiotika
- Vårdhygien**
Fölsamhet till hygienrutiner

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Basala hygienrutiner

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Basala hygienrutiner

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Klädregler

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Publicerat

SOSFS 2007:19 (M)

Bestämdes den 27 november 2007
 Utöver tillämpas den 10 december 2007
 Antagningens namn: Utskrift 188 2007

Rekommenderas att alla sjukvårdare i Örebro läns landsting ska följa de föreskrifter som gäller för att förebygga smittspridning och utveckling av antibiotikaresistens. Detta gäller även för alla sjukvårdare som arbetar i andra verksamheter inom hälso- och sjukvården.

Den 2007:19 nya SOSFS (SOSFS 2007:19) om basala hygienrutiner inom hälso- och sjukvården m.m.;

Socialstyrelsens föreskrifter om basala hygienrutiner inom hälso- och sjukvården m.m.;

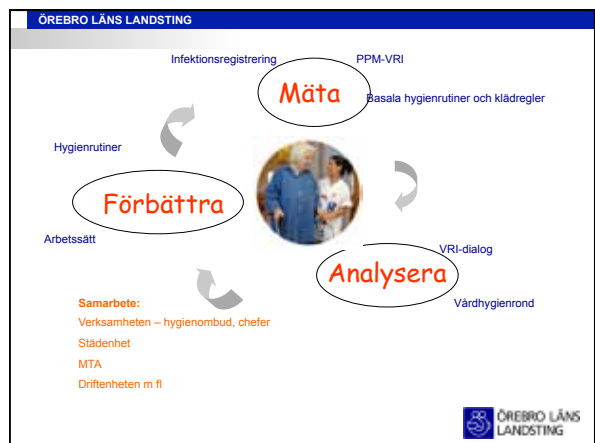
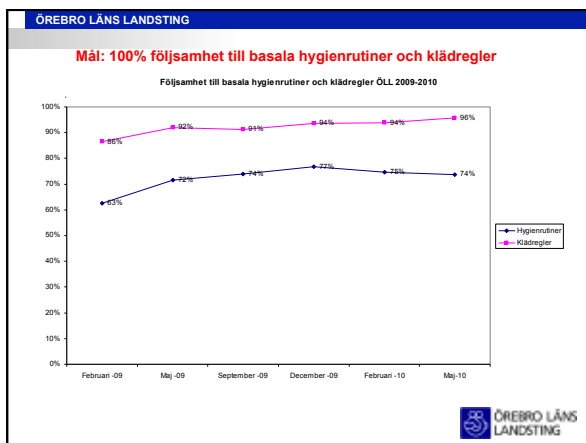
ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

	Alltid	Aldrig	Beror på situationen
Jag spritar händerna före patientkontakt			
Jag spritar handskarna mellan olika arbetsmoment			
Jag använder plastförkläde/skyddsrock när jag riskerar komma i kontakt med kroppsvätskor			
Jag bär smycken på händer eller underarmar vid patientkontakt			

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

God vårdhygien ger ökad patientsäkerheten!

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Städning Örebro läns landsting

LoVS, Område försörjning, Städavdelning egen regi, köp/sälj förhållande städyta ca 300 000 kvm, ca 180 medarbetare utför städning och övriga serviceuppdrag

Städentreprenörer finns på vissa vårdcentraler, folktandvård och psykiatri

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Debatt i media

- Oacceptabel städning är standard
- Sjukhushygienen stort problem
- Regler ska sätta stopp för sjukhussnusket
- Det är upphandlarnas fel enligt Almega

Tillsynsmyndighet för städning

Socialstyrelsen är utsedd som tillsynsmyndighet för städning på sjukhus (utrymmen där patienter vårdas)

Granskning genomförd på landstinget i Jönköpings län

Ekonomi

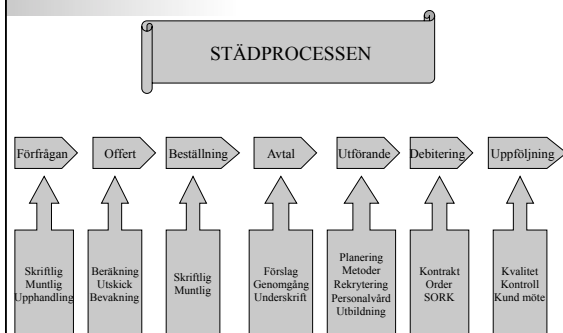
- Städning är en stor driftskostnad på en fastighet
- Politiskt förs ofta diskussion om städning skall utföras av entreprenör eller i egen regi
- Finns en övertro på att kostnaden för städning alltid går att pressa
- Upphandling till lägsta pris är en risk för kvalitetsbrister

Städ på entreprenad eller i egen regi**Entreprenad:**

- Slipper hantera stora personalgrupper och personalfrågor
- Ansvar för resp chef i organisationen ökar när det gäller kontroll, uppföljningar och upphandlingar
- Upphandling sker oftast vart 3:e – 5:e år och det innebär att byte av entreprenör kan bli aktuell

Egen regi

- Större flexibilitet t ex vid uppsägning av städavtal/lokaler
- Stora personalgrupper är både positivt/negativt
- Behåller samma personal, bygger upp kompetens som stannar i organisationen
- Bygger upp långsiktiga kontakter med vårdpersonal och övrig personal
- Gemensamt ansvar och intresse för både patienter och underhåll av lokaler, lättare att driva gemensamma projekt

Städupphandling på ÖLL

Kravspecifikation

- Resp inrättning inventerar frekvenser och kvalitetsnivå
- Sakkunnig grupp tillsammans med upphandlare fastställer övergripande krav inkl hygienkrav
- Kriterier för utvärdering

Utvärdering

- Spec upphandlingskrav
- Övre gräns för avverkningsgrad
- Antal timmar/objekt
- Kompetensutveckling
- Referenser
- Pris

Kvalitet på städning

- Viktigt att tänka på val av material och inredning i samband med ny- och ombyggnad
- Beställarkompetens vid inköp av städning
- Städning avser "fria ytor"
- Kundmedverkan är viktig, fastställ rutiner för åtkomlighet i lokalerna
- Viktigt att veta vad som ingår i beställningen
- Följ upp att kvalitet stämmer med beställd nivå på städningen
- Kvalitetskontroll görs direkt efter städning

Städorganisation ÖLL

- Dataprogram, samtliga lokaler registrerade, beräkningssystem, färglagda ritningar som presentationsmaterial
- Stort intresse från ledning att utveckla verksamheten
- Kontinuerligt arbete med utbildning och utvecklingsfrågor
- Introduktionsprogram, faddersystem, ständiga förbättringar
- Processinriktad organisation, tydliga instruktioner och fastställda rutiner
- Uppbyggda kontaktvägar, kvalitetskontroller, kunduppföljningar

Samverkan mellan städ och vårdhygien

- Vårdhygien genomför årliga informationer och utbildningar i städs personalgrupper
- Regelbunden kontakt vid problem/frågeställningar
- Sammanställer krav och rutiner för en städstandard
- Skapar rutiner och checklistor för städning vid smitta, cytostatika mm

Syfte med en städstandard

Skapa en norm för städning i Örebro läns landstings lokaler. Standarden ska finnas tillgänglig för kunder, patienter och medarbetare.

Förslag på innehåll i en standard

- Generella riktlinjer för städning inom Örebro läns landsting
- Städning/nivå/städfrekvens
- Hygienriktlinjer/rutiner
- Gränsdragningslista mellan städ- och vård- och övrig personal
- Städbeskrivningar och checklistor för smittor, cytostatika mm
- Rapportering av skadat ytskikt till fastighet/drift
- Tilläggstjänster
- Kvalitetskontroll/uppföljning

RUTIN FÖR KVALITETSKONTROLL/ UPPFÖLJNING

- Egenkontroll utförs 1g/v av städare på resp ansvarsområde
- Kvalitetskontroll 2g/år. Vid behov utförs kontroll oftare. Utförs av ledare
- Planerar övergång till kvalitetsmätning enl INSTA 800.
- Lokalerna väljs ut via slumpgenerator i städberäkningsprogram.
- Uppföljning med kund sker 1g/år genom personligt besök av ledare hos kund. Städaren deltar.
- Kundenkät genomförs på förvaltningsnivå vartannat år.

Hygienrutiner för mopptvätt

- Tvätt-temperatur kontrolleras med datachip 1 gång/år
- Kalibrering av doseringspumpar görs minst 1 gång/år (kem och konserveringsmedel)
- Engångsförkläden och engångshandskar används vid hantering av smutstvätt
- Spritar trumöppning med yttes innan ren tvätt tas ur maskinen
- Odlingar av moppgarner görs vid byte av produkter
- Ren tvätt används inom 24 timmar

Hygienrutiner vid daglig städning

- Moppgarner, städdukar och engångshandskar byts mellan varje patientbunden lokal
- Händerna spritas mellan varje byte av handskar
- Rengöring av städvagn och redskap sker 1 gång/dag enl checklista
- Rengöring av maskiner sker 1 gång/dag enl checklista

Rekommenderade frekvenser för storstädning och golvvård ÖLL

- Vårdavdelningar , lab, akuten och entréer : storstädning inkl golvvård 1 gång /år
- Besökstoalletter i entréer: storstädning inkl golv 2 gånger/år
- Operation: storstädning 2 gånger/år
- IVA, Dialys, Sterilen: storstädning 1 gång/år och golvvård 2 gånger/år
- Mottagningar: storstädning 1gång /vartannat år, golvvård 1 gång/år
- Övriga lokaler utan vårdhygieniska krav vart 5:e år

RUTINER FÖR SLUTSTÄDNING EFTER INFEKTIONSISOLERAD PATIENT

Vårdpersonal

Kontaktar städ för beställning via intranätet eller fyller i gällande blankett. Ni ska alltid meddela typ av infektion.

Vårdsalen skall vara tömd på tvätt:

Kudde, filttäcke, lakan, handduk, patientkläder och patienthjälpmedel
(I vissa fall tas även gardiner/draperier ner och skickas på tvätt)

Detta desinfekterat/rengör vårdpersonalen och kör ut ur rummet

- säng,
- sängbord
- all patientbunden utrustning
- Punktdesinfekt. av spill/stänk på alla ytor

Städpersonal

kastar allt engångsmaterial som varit i patientens omedelbara närhet i gul avfallsbox för smittförande avfall.

T ex Toa rullar, tvättappar, pappershanddukar och muggar.

Detta desinfekterat/rengör städpersonalen

- * Väggar (patientnära kontaktytor)
- * Dörrar
- * Garderober (in och utvändigt)
- * Möbler
- * Speglar
- * Tvättställ
- * Toalett
- * Fönsterbräda
- * Toalettborste desinfekteras eller kastas
- Golvet tar vi sist (först i vådrummet sedan på toaletten)

När städningen är klar, kastas engångsmaterialet som använts vid städningen i smittförande avfall. Saknas behållare läggs avfallet i väl hopknuten plastpåse och därefter i svart sopsäck. Skyddsrock i den gula tvättsäcken, alt. använder vi engångsförkläde.

Hink och borste desinfekteras på avdelningen efter avslutad städning och till händerna används handdesinfektion. Moppskaft desinfekteras med yttes plus alternativt med vircon.

Medel för slutstädning efter infektions-isolerad patient

Infektion	Prekvalifikation	Daglig reddning	Slutreddning
Blodsmitta – smitt	Yklar med tentid	Rengöringsmedel	Rengöringsmedel
Blodsmitta – myckla	Yklar 1%	Rengöringsmedel	Yklar 1%
Med			
CI diffuze	Yklar 3%	Rengöringsmedel	Yklar 3%
PSHL	Yklar med tentid	Rengöringsmedel	Yklar 1%
Inflensa	Yklar med tentid	Rengöringsmedel	Rengöringsmedel
MRSA	Yklar med tentid	Rengöringsmedel	Yklar 1%
	Yklar 1%		
Sarström T3	Yklar 1%	Rengöringsmedel	Yklar 1%
Tienersätta	Yklar med tentid / Yklar 1%	Rengöringsmedel	Yklar 1%
VRE	Yklar 1%	Rengöringsmedel	Yklar 1%
Värkande dröplösningar	Yklar med tentid	Rengöringsmedel	Rengöringsmedel

BESTÄLLNING SLUTSTÄD AV INFEKTERAD SAL

*Avdelning / mottagning .....

*Beställarens namn .....

*Ansvarsenhet .....

*Slutstädning rum nr .....

*Typ av infektion .....

*RUMMET KLART FÖR SLUTSTÄDNING DATUM ..... KL .....

Beställ slutstädning senast kl 10.00 den dag slutstädningen önskas utförd.
 Kariakoga tel 66 168
 Lindenberg tel 85 159
 Örebro tel 21 699

Arbetstid ..... Arbetet utfört av .....

UTFÖRD SLUTSTÄDNING GODKÄNNES .....

* ifylles alltid

Område Försörjning, Städavdelningen

Pågående arbeten

- Städstandard för ÖLL
- Gränsdragningslista vård/städ/övrig personal
- Riktlinjer, checklistor
- Gemensam checklista med signering för slutstädning efter infektionsisolerad patient (gäller både vård- och städpersonal)

Vi tackar för visat intresse!

Kontaktuppgifter:

Inga Zetterqvist, Hygiensjuksköterska
inga.zetterqvist@orebroll.se

Eva Gustafsson, Länsstädchef
 019-602 23 75
eva.gustafsson7@orebroll.se